

2010. gads
Eiropas gads
cīņai pret
nabadzību un
sociālo atstumtību

Cilvēku ar invaliditāti iekļaušana sabiedrībā

Gunta Anča

Valdes priekšsēdētāja

Latvijas Cilvēku ar īpašām vajadzībām sadarbības organizācijas SUSTENTO

Pārstāve

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejā

Valdes locekle

Eiropas Cilvēku ar invaliditāti forumā un Eiropas Sieviešu lobijā

Eksperte padomniece

Globālā Invaliditātes fonda padomē

Sabiedrības integrācijas politikas pamatprincipi:

vienlīdzības princips – nodrošināt Latvijas iedzīvotājiem iespēju piedalīties sabiedriskās, politiskās un ekonomiskās aktivitātēs bez jebkādas diskriminācijas;

- subsidiaritātes princips – sabiedrības integrācijas procesu nodrošināšanā paredzēt pašvaldību atbildību un līdzatbildību.

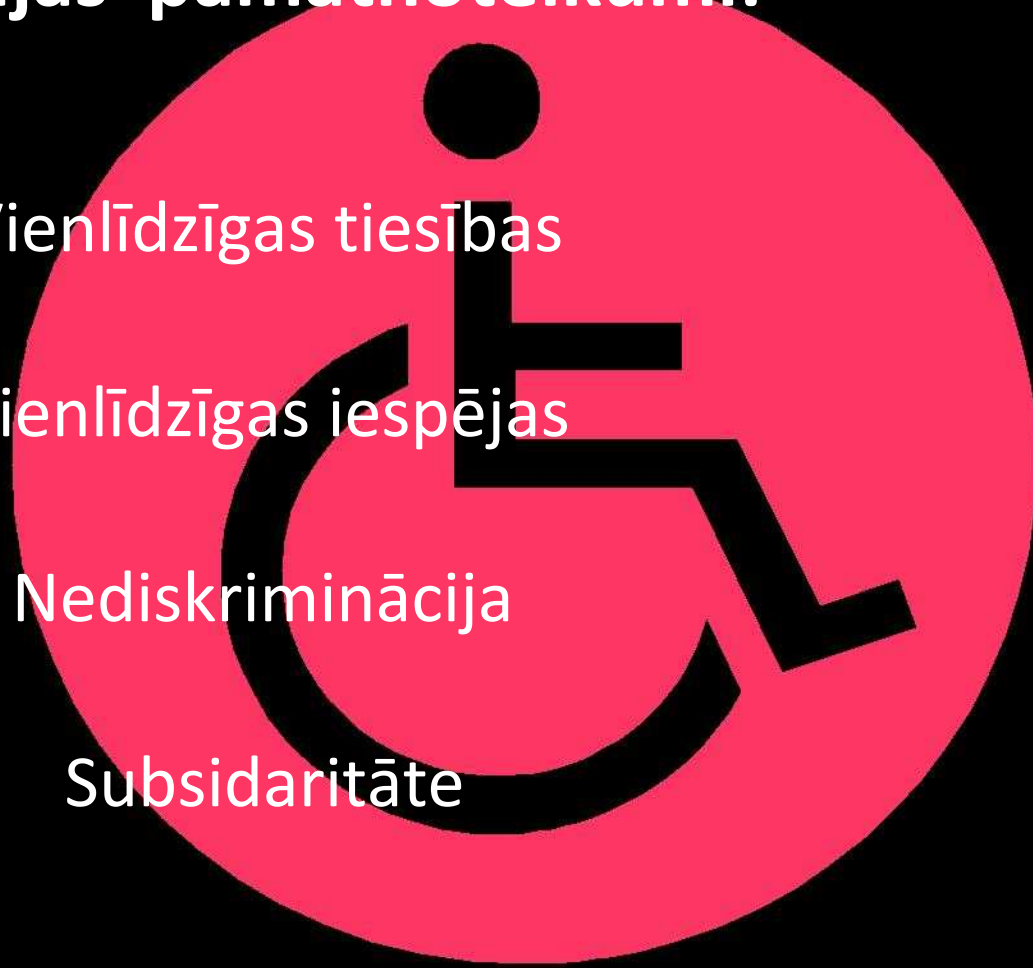
Integrācijas pamatnoteikumi:

Vienlīdzīgas tiesības

Vienlīdzīgas iespējas

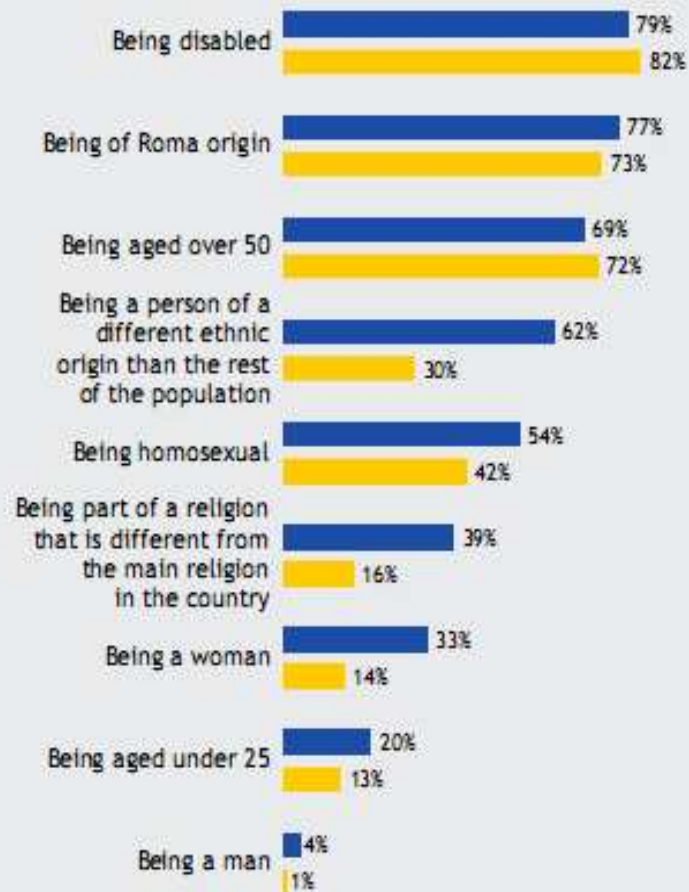
Nediskriminācija

Subsīdaritāte

Q: Would you say that the fact of belonging to the following groups tends to be an advantage or a disadvantage, or neither, in (NATIONALITY) society at the current time? The fact of...

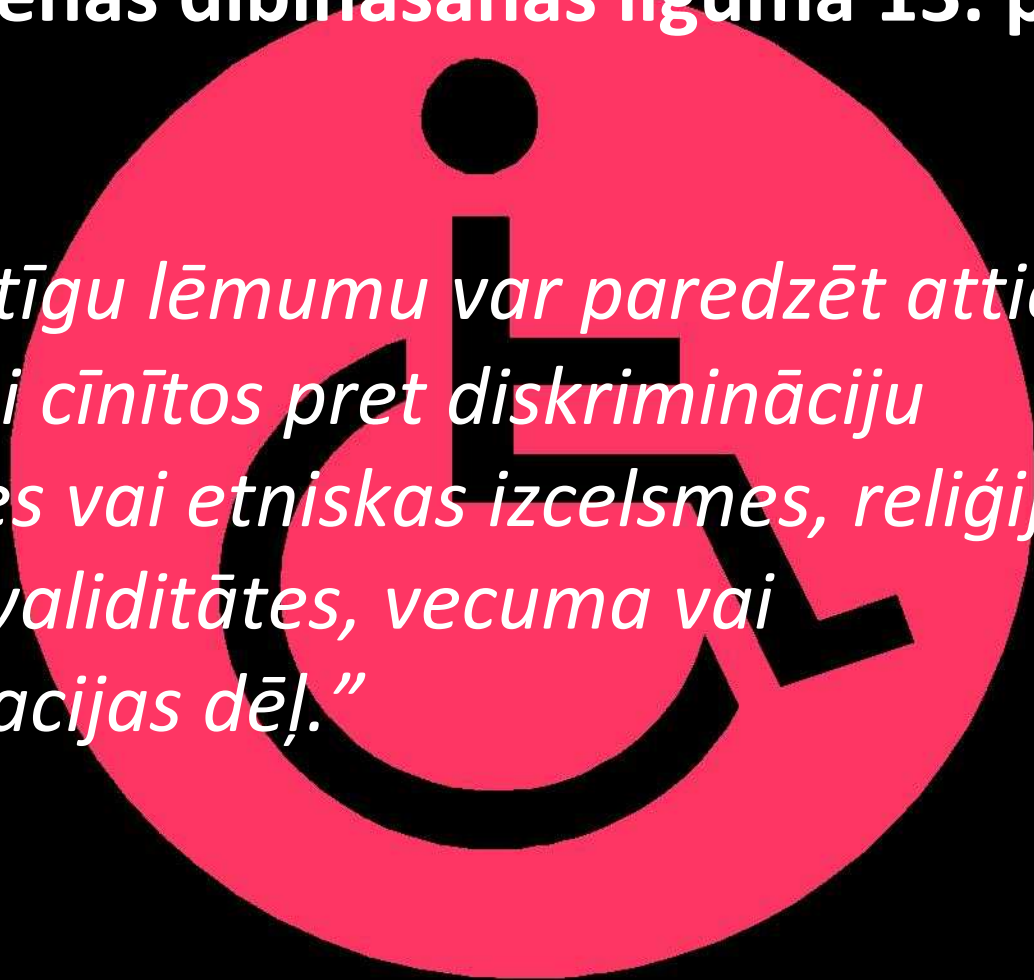
A: Tends to be a disadvantage

Comments: In line with the EU average, being disabled (82%), of Roma origin (73%) or aged over 50 (72%) are considered to be the likeliest sources of disadvantage in Latvian society. However, wide disparities are seen in four main areas where Latvians rate the disadvantages less seriously than the EU average. Accordingly, figures of 30% for Latvia and 62% for EU are noted for a different ethnic origin, 16% and 39% for a differing religion and 14% and 33% for being a woman. Furthermore, homosexuals are seen as being less disadvantaged in their society than is the case across the EU in general (42% vs. 54% for the EU).

Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 13. pants.

“... ar vienprātīgu lēmumu var paredzēt attiecīgus pasākumus, lai cīnītos pret diskrimināciju dzimuma, rases vai etniskas izcelsmes, reliģijas vai pārlicības, invaliditātes, vecuma vai dzimumorientācijas dēļ.”

Vienlīdzīgas iespējas?

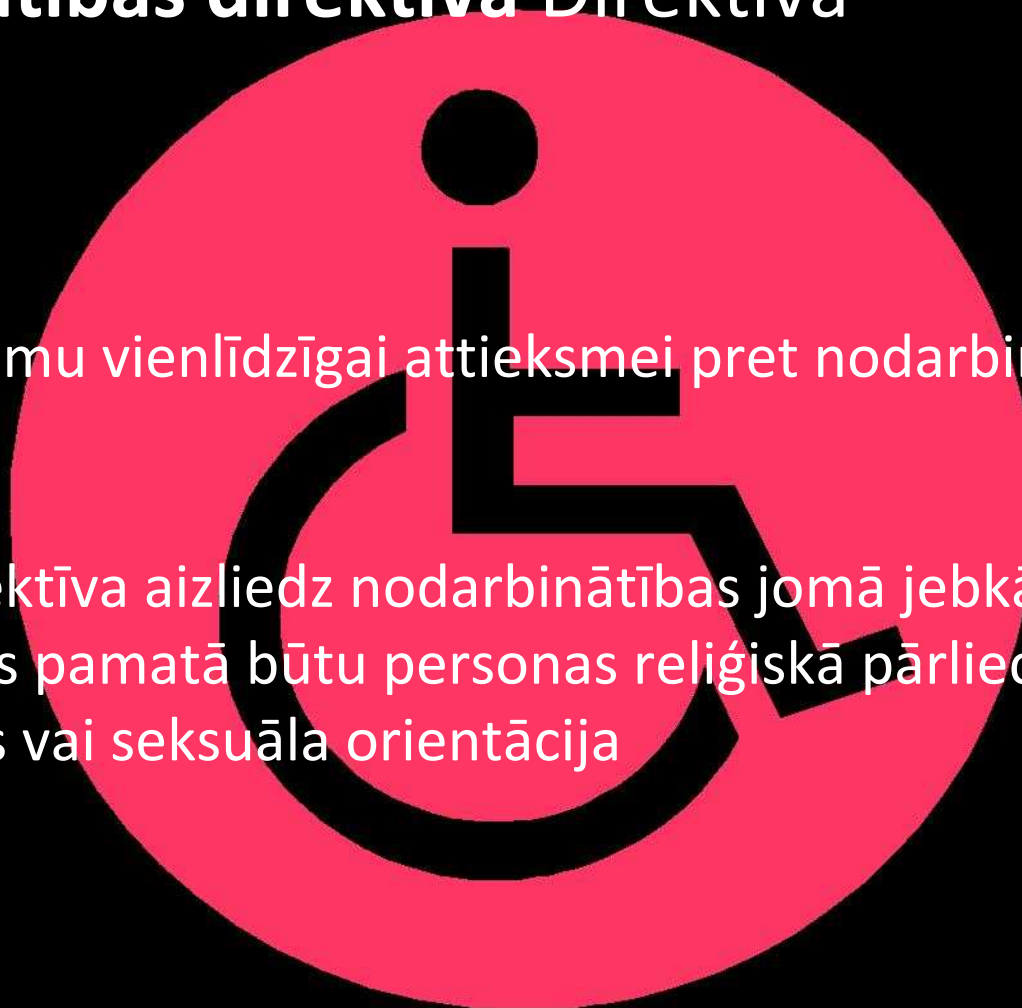

- Cilvēkiem ar invaliditāti nav vienlīdzīgas iespējas, lai iegūtu izglītību, viņiem ir lielas nodarbinātības problēmas, un pārsvarā viņu ienākumu līmenis ir ļoti zems.
- Cilvēki ar invaliditāti nevar brīvi pārvietoties, iet uz darbu, restorānu, teātri, kinoteātri, bibliotēku, veikaliem, sastapt draugus, kā arī veikt jebkuru citu ikdienas aktivitāti, jo to visu ierobežo nepieejams sabiedriskais transports, ēkas un ielas.
- Šobrīd esošā likumdošana cilvēkiem ar invaliditāti rada šķēršļus pilnvērtīgi uzturēties ārpus savas valsts.
- Eiropa vairāk ka 200 000 cilvēki ar invaliditāti ir spiesti dzīvot slēgta tipa iestādes, kur viņu cilvēktiesības ir ļoti niecīgas

ES Nodarbinātības direktīva Direktīva 2000/78/EC,.

Nosaka kopēju sistēmu vienlīdzīgai attieksmei pret nodarbinātību un profesiju.

Nodarbinātības direktīva aizliedz nodarbinātības jomā jebkādu diskrimināciju, kuras pamatā būtu personas reliģiskā pārliecība, invaliditāte, vecums vai seksuāla orientācija

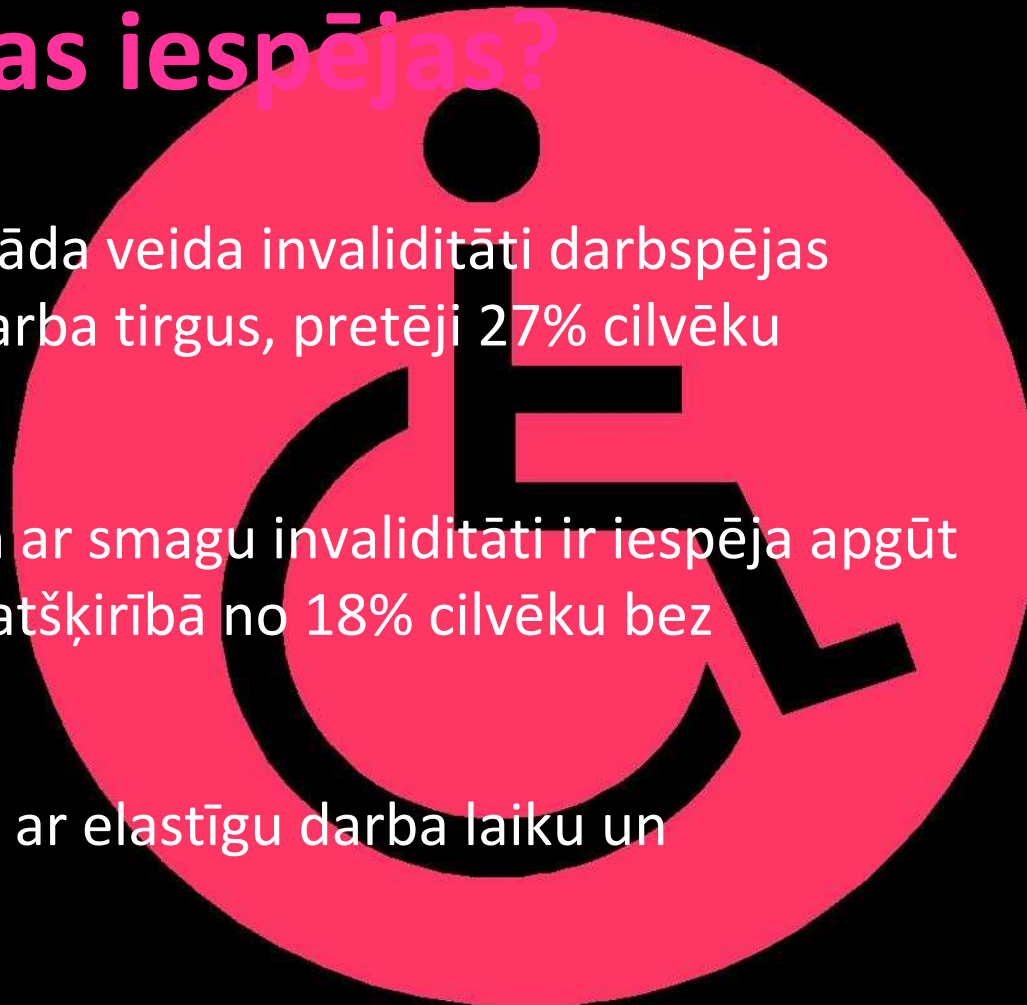
Vienlīdzīgas iespējas?

78% cilvēku ar dažāda veida invaliditāti darbspējas vecumā ir ārpus darba tirgus, pretēji 27% cilvēku bez invaliditātes.

Tikai 9% cilvēkiem ar smagu invaliditāti ir iespēja apgūt augstāko izglītību atšķirībā no 18% cilvēku bez invaliditātes

Trūkst darba vietas ar elastīgu darba laiku un nepilnu darba laiku

Cilvēkiem ar invaliditāti līdzvērtīgi citiem ir 8 stundu darba diena

Eiropas Kopienu Komisijas ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei „Pasažieru tiesību nostiprināšana Eiropas Savienībā”

„ Jaunas īpašas darbības, kas vērstas uz visu transporta veidu pasažieru tiesībām ir nepieciešamas, lai ikviens transporta lietotājs, neatkarīgi no lietotā transporta veida, varētu ne tikai zināt, bet arī īstenot savas tiesības” . (Baltajā grāmatā – Eiropas transporta politika līdz 2010. gadam)

Eiropas Komisijas regula ”Cilvēku ar invaliditāti un cilvēku ar kustību traucējumiem, tiesības pārvietojoties ar gaisa transportu”.
(1107/2006)

ES Direktīva 2001/85/EC par autobusiem un tālsatiksmes autobusiem

Divas ES Direktīvas, kas vilcienu transporta jomā ir saistītas ar pieejamību: viena – saistībā ar ātrvilcieniem (96/48/EC) un otra saistībā ar parastajiem vilcieniem (2001/16/EC).

Vienlīdzīgas iespējas?

Nav pieejama starppilsētu satiksme

Pieejams transports ir tikai lielpilsētās

Latvijā specializētā transporta izmaksas ir pielīdzinātas taksometru izmaksām vai pat augstākas

Paldies par klausīšanos!

www.sustento.lv